

Таким чином, належно організований контроль за витрачанням матеріальних, трудових і фінансових ресурсів на промислових підприємствах дає можливість:

- забезпечити раціональне використання ресурсів в процесі виробництва;
- впровадження матеріальної зацікавленості працівників у досягненні максимальних результатів з найменшими затратами ресурсів;
- вишукувати внутрішні резерви економії матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

Добре організований контроль витрат дає можливість мобілізувати внутрішні резерви і спрямовувати їх на підвищення ефективності підприємств.

Список використаних джерел:

1. Боднар В.П. Концепція розвитку аудиту в Україні: теорія, методологія, організація: монографія / В.П.Боднар.– Житомир: ЖДТУ, 2008. – 456с.
2. Гончарук Я.А., Рудницький В.С. Аудит: Вид.3-е перероб. та допов.– Київ.: Знання, 2007 . – 443 с.
3. Давидов Г.М. Аудит: Навч. посібник.- 2-е вид., перероб. і допов.- К.: Т-во “Знання”, КОО, 2001. – 363 с.
4. Даньків Й.Я., Лучко М.Р., Остап’юк М.Я. Стандартизація обліку і аудиту : навч. посіб.- К.: Знання, 2004.- 310с.
5. Дікань Л.В. Аудит: навчально-методичний посібник. – Харків: ВД «ІНЖЕК», 2009. – 276с.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Хаблюк Оксана Андріївна

*Ляниця Володимир,
студент групи РКМ-51*

ЗВІТНІСТЬ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА ЗАПИТАМИ ВНУТРІШНІХ КОРИСТУВАЧІВ

Підвищення ефективності роботи підприємств в ринкових умовах господарювання знаходиться у нерозривному зв'язку з якістю системи управління. Одним із важливих факторів якості управлінської системи є достатній обсяг інформаційних ресурсів, що містить внутрішня звітність. В умовах кризових явищ вимоги до внутрішньої звітності посилюються в частині необхідності підвищення її інформативності та цільової направле-

ності, що вимагає адаптації організаційно-методичних засад фінансового обліку, зокрема в частині облікової політики, та удосконалення форм внутрішньої звітності для розкриття необхідної управлінському персоналу інформації. На жаль, проблемі управлінської звітності ні в теорії, ні в практичній діяльності не надають належної уваги, обмежуючись лише стандартною фінансовою звітністю.

Аналізуючи форми зовнішньої звітності, які діють в Україні і використовуються в системі управління, слід відзначити їх орієнтацію на задоволення лише вимог діючого законодавства. Проте не менш важливим, а можливо й вагомішим, є відображення в звітності, в т.ч. і у внутрішній, показників про господарські явища і процеси у їх динаміці, в той час коли стандартна звітність фіксує те, що відбулося без аналізу тенденцій, змін та причинно-наслідкових зв'язків. Такий підхід до вивчення умов господарювання, чутливих до кризових явищ в економіці, є не виправданим, оскільки обмежує корисність інформації для потреб управління.

Про інший аспект даної проблеми зазначає російський дослідник М.В. Фомін, який говорячи про звітність, орієнтовану на зовнішніх користувачів вважає, що поява все більшої кількості звітів приводить до зниження їх цінності для кінцевого користувача, що породжує такий парадокс: прагнення до досягнення більшої прозорості шляхом більшого розкриття призводить до появи великої кількості форм і зниження прозорості діяльності компанії [6, с. 14].

Аналогічні висновки можна скласти і на проблемні питання підготовки внутрішньої звітності, оскільки інформаційне перевантаження управлінського персоналу як потрібною, так і не потрібною інформацією, ускладнює її сприйняття і знижує ефективність управління, оскільки не сприяє концентрації уваги на проблемних питаннях, що є вузловими для підвищення ефективності діяльності в умовах кризових явищ та подолання їх наслідків.

Щодо невідповідності інформативності звітності сучасним умовам господарювання проф. Міронова О.А., зазначає, що існуюча фінансова звітність не інформує користувача про можливість підприємства розвивати свою діяльність відповідно з визначеною стратегією і не дозволяє оцінити вплив на цю діяльність ризиків, пов'язаних з відображенням інформації про діяльність в умовах кризи [1, с. 5].

Такі висновки науковців пов'язані з тим, що потреб практики зміщують акценти в запитах внутрішніх користувачів з отримання інформації про фактичний стан справ на підприємстві до аналізу тенденцій, змін та відхилень результативних показників з врахуванням факторів таких змін і впливу ризиків на результати господарської діяльності в перспективі.

Так д.е.н. Нечитайло О.І., який займається дослідженням фінансового і податкового обліку прибутку, стверджує, що перед звітністю про фінан-

сові результати (автор має на увазі звітність про фінансові результати орієнтовану на зовнішніх користувачів) стоять такі завдання: створення необхідних умов для існуючих і потенційних користувачів інформації при прийнятті ними управлінських рішень про взаємодію з підприємством; можливість оцінки часу, вірогідності і об'ємів належних користувачам виплат від діяльності організації, відображення умов формування фінансових результатів за видами діяльності, включаючи всі можливі зовнішні обставини [3, с. 194]. Таким чином, підкреслено необхідність цільової спрямованості звітності та її адресності. З врахуванням викладеного вважаємо, що вимоги до внутрішньої звітності та її адресності, крім нормативно затверджених, повинні включати:

- 1) внутрішні звіти потрібно складати на вимогу менеджерів для прийняття управлінських рішень, які можуть містити будь-який ступінь деталізації залежно від конкретної ситуації;
- 2) досягнення оперативності внутрішньої звітності, яка полягає в її швидкому надходженні до менеджерів;
- 3) орієнтація внутрішньої звітності на конкретного адресата та інформацію відповідно до рівня доступу управлінського персоналу до звітних даних;
- 4) доступність для розуміння взаємозв'язку “стратегія – результат”;
- 5) своєчасність представлення.

Дотримання наведених вимог дозволить реалізувати форматний підхід при формуванні внутрішньої звітності. Формат внутрішньої звітності повинен максимально розкривати зміст її показників та бути зрозумілим для конкретного користувача інформації – управлінця відповідної ланки, для якого складений звіт. Одним із важливих аспектів побудови моделі внутрішньої звітності є проблема її змістовного наповнення щодо кількості та рівнів аналітичності показників, яка може бути вирішена лише шляхом врахування інформаційних запитів особами, які будуть безпосередньо використовувати звітні показники при прийнятті рішень.

Аналогічну позицію щодо необхідності врахування інтересів користувачів при складанні звітності підтримує О.І. Нечитайло, який зазначає, що розвиток принципів формування і представлення показників звіту про прибутки і збитки необхідно будувати з врахуванням інтересів користувачів інформації на основі стандартної форми з розробкою методик розкриття додаткових даних для конкретних користувачів інформації [3, с. 194].

Врахування систематизованих запитів внутрішніх користувачів на інформацію вимагає розробити моделі внутрішньої звітності про фінансові результати діяльності (рис. 1).

Основний акцент при складанні внутрішньої звітності потрібно робити на відображенні елементів фінансових результатів та факторів їх формування з метою аналізу тенденцій змін показників та їх планування.

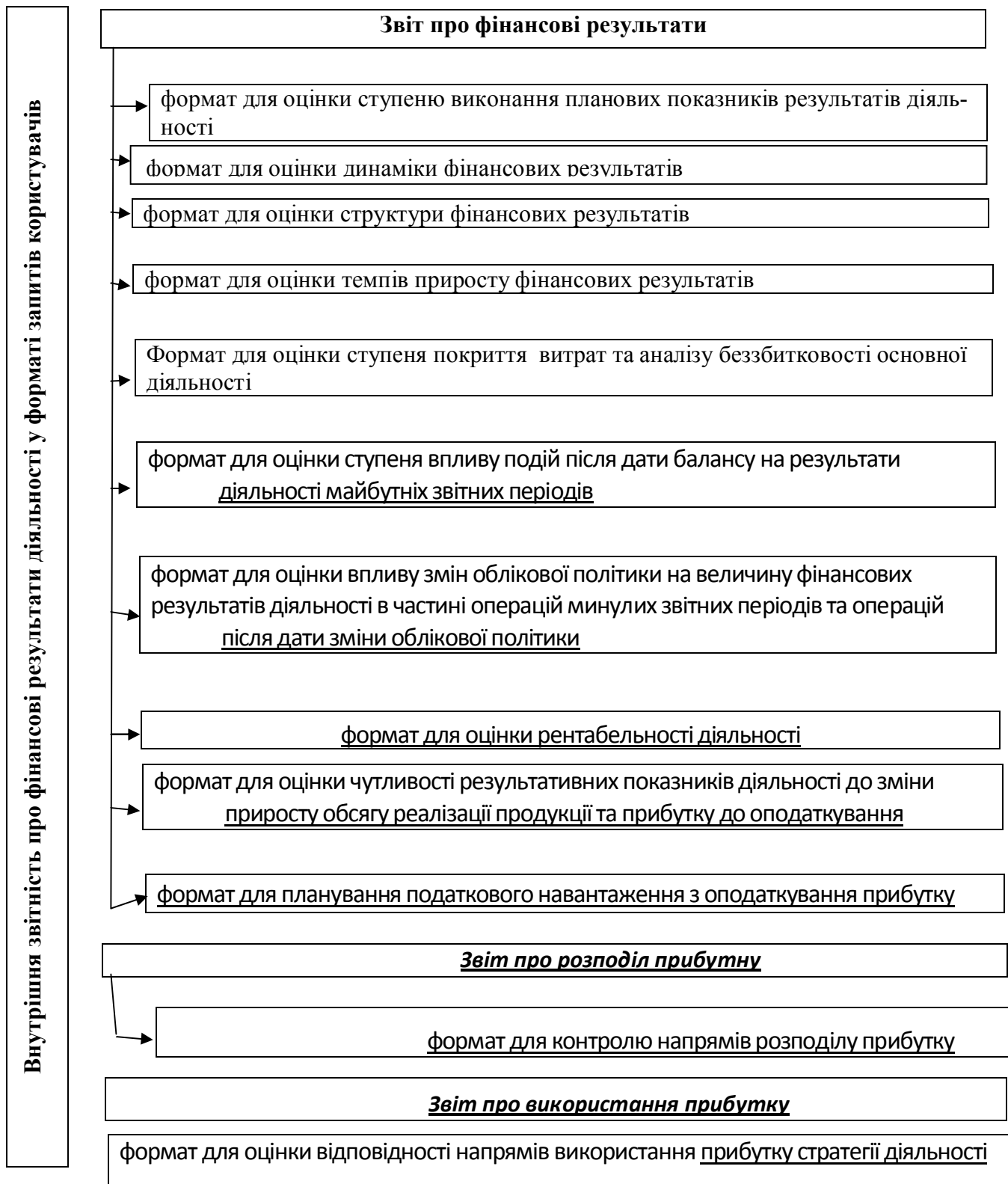

Рис. 1. Внутрішня звітність про фінансові результати діяльності

Формування внутрішньої звітності за запропонованою моделлю дозволить управлінському персоналу отримати планову та фактичну інформацію будь-якого рівня аналітичності та деталізації залежно від завдань, які стоять перед управлінським персоналом.

При складанні Звіту про фінансові результати у форматі для оцінки ступеню виконання планових показників результатів діяльності необхідним є розкриття інформації про планові та фактичні показники в розрізі видів діяльності та звітних періодів, абсолютні та відносні відхилення і причини їх виникнення.

З метою визначення ступеня покриття витрат та здійснення аналізу беззбитковості основної діяльності потрібно використовувати формат, який передбачає розкриття інформації в розрізі звітного та попереднього періоду про змінні та постійні витрати, маржинальний дохід, прибуток від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) в якості вихідної інформації, та про точку беззбитковості в грошових одиницях і запас міцності підприємства в якості результативних показників.

Дані звіту використовують для визначення обсягу фінансових результатів у майбутніх звітних періодах і напрямів розподілу з метою оптимізації результатів подальшої діяльності.

Отримання такої інформації надасть можливість управлінському персоналу ідентифікувати причини відхилень обсягів доходів та витрат попереднього та звітного періодів, що пов'язані з обліковими процедурами, затвердженими обліковою політикою підприємства.

Оцінку ефективності діяльності та аналізу співвідношення результатів діяльності і ресурсів, витрачених для отримання відповідних результатів управлінський персонал здійснює у форматі для оцінки рентабельності діяльності, в якому доцільно відображати значення вихідних та результативних показників за звітний та попередній період, відхилення з аналізом причин зміни результативних показників.

Здійснення внутрішнього контролю за розподілом прибутку, що залишився у розпорядженні підприємства, та визначення оптимальної структури розподілу на капіталізацію і споживання, залежно від стратегії діяльності підприємства, знаходяться в компетенції вищого управлінського персоналу та власників.

Запропонована модель внутрішньої звітності передбачає, що її структурні елементи (Звіт про фінансові результати, Звіт про розподіл прибутку, Звіт про використання прибутку) можуть мати характер регулярних та спеціальних звітів на запит менеджерів.

Регулярні звіти мають стандартизований формат, заздалегідь визначеного адресата та періодичний характер. Їх призначення полягає в оперативному інформуванні управлінського персоналу про поточний стан

справ. Запити на спеціальні звіти формує вищий управлінський персонал в міру необхідності.

Призначення спеціальних звітів полягає в можливості аналізу тенденцій змін показників за періодами та аналізу прогнозів розвитку на майбутній період.

Внутрішня звітність дає можливість керівництву ідентифікувати зв'язок між результатом, доходами, витратами та особою, відповідальною за досягнення відповідних результатів.

Ефект від внутрішньої звітності полягає у сприянні росту продуктивності праці, професійної відповідальності кожного працюючого, оперативного управління не лише прибутком, а й трудовими ресурсами підприємства, а також дає можливість прослідкувати зв'язок між обраною стратегією діяльності, результатами її впровадження та факторами впливу на них.

Список використаних джерел:

1. Миронова О. А. Повышение информативности отчетности организаций в условия кризиса / О.А.Миронова // Аудиторские ведомости – 2012 –№ 1-2 –с. 4-12.
2. Міжнародний стандарт фінансової звітності 1 “Подання фінансової звітності” [Електронний ресурс]. –Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/document/92418/МСБО_1.pdf.
3. Нечитайло А. И. Бухгалтерский и налоговый учет прибыли /А.И.Нечитайло.–СПб.: Издательство “Юридический центр Пресс”, 2003. –326с.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” / [Електронний ресурс]. –Режим доступу:<http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu1/>.
5. Слободняк И. А. Система форматов внутренней бухгалтерской управленческой отчетности / И.А. Слободняк // Известия ИГЭА –2010 –№ 4 (72) –с. 32-37.
6. Фомин М.В.Формирование новой модели бизнес-отчетности / М.В. Фомин // Аудиторские ведомости –2012 –№ 1-2 –с. 13-21.
7. Сучасні проблеми розвитку системи обліку в Україні: монографія / За ред. М.С.Пушкаря – Тернопіль: ТНЕУ, 2010. – 268 с.
8. Семанюк В.З. Формування інформації для ухвалення управлінських рішень // Створення інтелектуальної системи обліку для економіки України/Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 21-22 листопада 2007 року. – Тернопіль: ТНЕУ – С.364-366.

Науковий керівник: д.е.н., професор Пушкарь Михайло Семенович